

Complexnummer: 530418

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

De Hulst

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

512922, 530419

Woonplaats

Oldenzaal

Gemeente

Oldenzaal

Provincie

Overijssel

Locatie van het hoofdobject

Bentheimerstraat 87, 7573 CZ te Oldenzaal

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS DE HULST ligt tussen de voet van de Tankenberg (NO) en Rijksweg 342 (Z) die langs de noordkant van Oldenzaal loopt. Het terrein is smal en lang de berg op, waarbij 15 meter hoogteverschil wordt overbrugd. Het huis is gesitueerd binnen een bestaand orthogonaal lanenpatroon uit de 18de eeuw. Hierin heeft Springer in 1917 een tuin ontworpen. Het huis staat in de lengterichting van de tuin, ongeveer halverwege en richt zich naar de Bentheimerstraat. Het pand ligt ver van de Bentheimerstraat en heeft een door bomen geflankeerde oprijlaan. Aan het begin van de laan een eenvoudig gietijzeren toegangshek, gedecoreerd met hulsttakjes, tussen gemetselde pijlers. Direct aan de weg de in zeer vervallen staat verkerende landbouwschuur annex koetshuis uit 1916.

Het LANDHUIS 'De Hulst' is in 1916 gebouwd naar een ontwerp van architect Karel Muller in opdracht van de Oldenzaalse textielabrikant J. Gelderman. Het ontwerp verraadt de invloed van de Engelse landhuisbouw in deze periode. De TUIN in gemengde stijl rond het huis is tussen 1917 en 1919 aangelegd naar een ontwerp van de landschapsarchitect L.A. Springer. Springer maakte bij de tuinaanleg gebruik van een reeds bestaande lanenstructuur uit een geometrische aanleg uit de 18de eeuw; in 1767 werd in opdracht van Hendrik Jan Bos een park met tuinhuis en vijvers aangelegd. Vanaf het begin van de 19de eeuw tot 1916 was het in bezit van de familie Kistemaker.

Het hek en het koetshuis zijn voor de bescherming van ondergeschikt belang.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering van het complex

De HISTORISCHE BUITENPLAATS DE HULST is van algemeen cultuurhistorisch en tuinhistorisch belang:

- wegens de ouderdom;
- als zeldzaam en gaaf voorbeeld van een vroeg twintigste-eeuwse Twentse buitenplaats voor permanente bewoning met gaaf landhuis en bijbehorende tuinaanleg;
- als kenmerkend voorbeeld van een buitenplaats aangelegd in een combinatie van landschappelijke en geometrische stijl, zoals die in het begin van die eeuw in zwang was;
- wegens de samenhang tussen hoofdgebouw en aanleg.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 512922

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 december 2006
Kadaster deel/nr	82846/20

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oldenzaal	Oldenzaal	Overijssel

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Oldenzaal	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oldenzaal	H			548

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 1: LANDHUIS.

Groot LANDHUIS De Hulst, op rechthoekige plattegrond over twee bouwlagen, opgetrokken in baksteen onder een met pannen gedekt overstekend schilddak. Aan de achtergevel rechts een risalerende travee onder schilddakje.

Op de begane grond in de achtergevel (Z, gekeerd naar de Bentheimerstraat) een veranda en daarboven een loggia met gemetselde borstwering. Beide zijn uitgevoerd met houten lateien en kolommen. Tegen de buitenste travee halfronde erkers onder balkons met gemetselde borstweringen. De samengestelde rechtgesloten vensters zijn uitgevoerd als drie- en vierlichten en voorzien van glas-in-loodramen. De dubbele glasdeuren zijn eveneens bezet met glas-in-loodramen. In het dakschild vier dakkapelletjes onder zadeldaken.

Symmetrisch ingedeelde voorgevel (N) met hoekpaviljoens onder schilddaken en een centrale entreepartij in een hoog opgaand middenrisaliet. Een stoep van drie treden leidt naar de deur binnen een geprofileerde lijst. Tegen het rechter paviljoen een lage aanbouw onder schilddakje. Vergelijkbare vensters als in de achtergevel. In het dakschild vier dakkapellen. Tegen de linkergevel (W) een lage aanbouw onder samengesteld schild-/zadeldak. Gemetselde schoorstenen op de nokken en in de zijschilden.

Waardering

Het Landhuis De Hulst, behorend tot de historische buitenplaats De Hulst is van algemeen cultuur-, architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang:

- wegens de ouderdom;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- wegens de betekenis binnen de ontwikkeling van Twentse buitenplaatsen: De Hulst is een gaaf voorbeeld van een vroeg twintigste-eeuwse Twentse buitenplaats voor permanente bewoning;
- wegens de op Engelse voorbeelden geïnspireerde bouwstijl, kenmerkend voor het werk van de architect Karel Muller in deze periode;
- wegens de in- en uitwendige gaafheid van de structuur en afwerking;
- wegens de bijzondere samenhang tussen de tuinaanleg en het huis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Landhuis

Monumentnummer*: 530419

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	21 december 2006
Kadaster deel/nr	82853/195

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oldenzaal	Oldenzaal	Overijssel

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oldenzaal	H			913
Oldenzaal	H			914
Oldenzaal	H			548

*Omschrijving***

Omschrijving onderdeel 2: HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG.

De HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG bestaat uit open weiden en bosgedeelten met lanen en een geometrische tuin ten noorden van het huis. De tuin is vrijwel geheel aangelegd conform het ontwerp van L.A. Springer van 31 januari 1917, met als afwijkingen het gedeelte rondom het huis dat vrijwel overeenkomt met Springers ontwerp van 5 december 1919 en het bouwland ten westen van het huis dat thans weide is. Deze weide wordt doorsneden door een houtwal en een slingerende beukenlaan, die al in het begin van de twintigste eeuw is aangeplant.

De basis van de aanleg wordt gevormd door een orthogonaal lanenpatroon dat resteert van de geometrische aanleg uit de 18de eeuw en dat is afgebeeld op de Hottingerkaart uit 1783. Over de grootste lengte van de tuin, beginnend in de westelijke punt bij de rijksweg en eindigend bij de oostelijke grens, loopt de belangrijkste laan. Deze is ononderbroken en gaat, met vier rijen beuken beplant, recht de berg omhoog. In het westelijk deel van de tuin bevindt zich ten noorden van deze laan nog een driehoekig bosperceel (eik en beuk) met slingerpaden, in het oostelijk deel vormt de beukenlaan de noordgrens van de tuin.

Ten zuiden van de beukenlaan loopt parallel daaraan in het oostelijk deel van de tuin een tweede laan. Deze gaat als breed grindpad langs de voordeur van het huis. Oostelijk van het huis vormt de laan de door rododendronstruiken gemarkeerde symmetrieas van een perceel parkbos, westelijk van het huis gaat hij over in een houtwal. Op dat punt loopt in zuidelijke richting met een slinger (die het hoogteverschil accentueert) een oprijlaan langs het koetshuis naar de rijksweg. Loodrecht op deze twee parallelle lanen zijn aan weerszijden van het huis eveneens beukenlanen gelegen. Die aan de oostzijde vormt de hoofdontsluiting van het terrein vanaf de rijksweg en is de westgrens van het perceel parkbos in het noordoosten van de tuin en van de weide (met een boomgroep in de zuidoostelijke hoek) ten zuiden daarvan. De toegang wordt bij de rijksweg afgesloten door een ijzeren hek tussen gemetselde pijlers.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De beukenlaan ten westen van het huis loopt niet door tot aan de rijksweg, maar buigt af in westelijke richting naar het koetshuis en sluit daar aan op het padenstelsel door weide en bospercelen. De oostgrens van de tuin wordt eveneens gevormd door een noord-zuid lopende laan met bomenrij die resteert van de orthogonale aanleg.

In het kwadrant dat ten noorden van het huis door het stelsel van lanen wordt omsloten, ligt een geometrisch aangelegd tuin-deel. Dit is opgebouwd rond een assenkruis waarvan een as (N-Z) aansluit op de voordeur van het huis. In de assen ligt een pad verhard met rechthoekige flagstones. In het snijpunt van de assen ligt (in afwijking van het ontwerp van Springer) een kruisvormig bassin, waaromheen een verharding van flagstones in de vorm van een vierkant. Rondom het bassin lagen oorspronkelijk symmetrische parterres met bloemperken en heesters die nu grotendeels zijn vervangen door gazon. Aan begin en einde van de noord-zuid gerichte as staat aan beide zijden een in vorm gesnoeide taxus.

Ten noord-oosten van het geometrische deel ligt op de grens van het terrein een kunstmatige heuvel bedekt met brokken natuursteen waarover paden lopen. Op en rondom deze heuvel staan heesters en bomen.

Rondom het huis ligt aan drie zijden een smalle verharding van grind. Aan de noordzijde van het huis loopt het brede grindpad dat aansluit op de zuidelijke van de twee oost-west assen. In de hoofdas van het huis is het grindpad in de vorm van een exedra verbreed. Het pad wordt aan weerszijden begrensd door een taxushaag van ongeveer 1.5 meter hoogte die bij de einden en bij de aansluitingen van paden is voorzien van in de haag geknipte kegelvormen. Tussen pad en haag ligt een smal gazon, oorspronkelijk met langwerpige bloemperken en lage heesters. Tegenover de voordeur is in de haag een poort geknipt, aan de bovenzijde gemarkeerd met twee bolvormen. Ten noorden van deze haag ligt de geometrische tuin met in aansluiting hierop aan de westzijde de voormalige tennisbaan.

Ten zuiden van het huis ligt tussen de twee noord-zuid lopende lanen een open grasveld met ongeveer in het midden een vijver in de vorm van een halve maan. Aan weerszijden daarvan staat een solitair. Aan de westzijde van de weide staat een landschappelijke beplanting met boomgroepen, solitaires en heesters. Ten westen ligt bij het huis een gazon met een solitair. Ten oosten staat een beplantingsgroep bestaande uit bomen en heesters.

Het gedeelte van de tuinaanleg in het zuidwesten, tussen de lange beukenlaan, de rijksweg en de beukenlaan ten westen van het huis, is een weide met slingerende lanen en een stuk opgaand bos.

De beukenlaan van huis naar koetshuis gaat bij het koetshuis over in een pad dat langs een steile helling naar het westen voert naar de plaats van de voormalige moestuin.

In de westelijke punt van de tuin staat opgaand bos, bestaande uit eik en beuk.

Waardering

De HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG, behorend tot de historische buitenplaats De Hulst is van algemeen cultuurhistorisch en tuinhistorisch belang:

- als vrijwel gaaf en daardoor zeldzaam geworden voorbeeld van een tuinaanleg bij een buitenplaats uit het oeuvre van de tuinarchitect L.A. Springer;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- wegens de esthetische kwaliteiten van de samenstellende onderdelen van het ontwerp van L.A. Springer uit 1917-1919 met name wegens de zorgvuldige inpassing van het 18de-eeuwse lanenpatroon;
- wegens de gaafheid van het oorspronkelijk ontwerp, i.c. het paden- en lanenpatroon en de bosstructuur.
- wegens de samenhang tussen aanleg en het landhuis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg